

دلدادگان آزادی

دفتر اول

یادنامه زندانیان و آزادگان سیاسی قبل از انقلاب اسلامی در خراسان رضوی

www.ketab.ir

به کوشش جلیل امجدی

۱۳۹۶

سرشماره	: امجدی، جلیل، ۱۳۳۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: دلدادگان آزادی / به کوشش جلیل امجدی
مشخصات نشر	: مشهد، بهار اندیشه، ۱۳۹۶ -
مشخصات ظاهری	: ج.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۵۸-۶۶-۱
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیا
خبریهات	: ۱. یادنامه زندانیان سیاسی قبل از انقلاب اسلامی خراسان
موضوع	: زندانیان سیاسی - ایران - خاطرات
موضوع	: Political prisoners - Iran - Personal narratives
موضوع	: شکنجه شدگان - ایران - سرگشتنامه
موضوع	: Torture victims - Iran - Biography
موضوع	: ایران - تاریخ - پهلوی، ۱۳۲۰ - ۱۳۵۷ - زندان و زندانیان - خاطرات
موضوع	: Iran - History - Pahlavi, ۱۹۲۱ - ۱۹۷۸ - Prisons and prisoners - Diaries
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ ۵۳۴.۵۳۴ DSR
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۸۲۲۰۹۲۲
شماره کتبشناسی ملی	: ۲۸۵۹۳۲۲

دلدادگان آزادی

دفتر اول

یادنامه زندانیان و آزادگان سیاسی قبل از انقلاب اسلامی در خراسان رضوی

www.ketab.ir

گردآورنده: جلیل امجدی

ناشر: انتشارات بهار اندیشه

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۶

شمارگان: ۳۰۰۰ جلد

قیمت: ۴۲۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۵۸-۶۶-۱

ناظر فنی و چاپ: اداره هنری اسناد و انتشارات

مرکز پخش: مشهد مقدس، بلوار شهید مدرس، اداره کل بنیاد شهید و امور ایثارگران خراسان رضوی،

تلفن، ۰۵۱ - ۳۲۲۵۶۰۰۳

کلیه حقوق این کتاب متعلق به اداره کل بنیاد شهید و امور ایثارگران خراسان رضوی می‌باشد.

فهرست مطالب

۷		سخن نویسنده
۷		زندانی سیاسی
۱۱		ساواک، زندانیان سیاسی و زندان وکیل آباد
۳۷		یاد نامه زندانیان سیاسی قبل از انقلاب اسلامی خراسان
۳۹		سید پرویز احمدی
۶۳		غلامرضا اسدی
۷۲		داوود اشراقی
۸۱		محمد حسین برادران هروی
۸۸		محمد جعفری
۱۰۰		علی جعفری پناه
۱۰۷		محمد حسن جعفری
۱۱۷		محمود حافظ نظامی
۱۳۲		علی اکبر حسین زاده
۱۴۳		محمد حکیمی پوریزدی
۱۶۷		سید اکبر دخانچی
۱۷۴		علی اکبر دلشاد غلامی
۱۹۰		حسن ربانی راد
۲۰۹		محسن رحیم پور ازغدی
۲۲۱		محمد حسین شجاعی
۲۳۱		محمد رضا شرکت توتونچی
۲۴۶		اسعد شریعت زاده
۲۶۸		حسین صمدی
۲۷۶		رحمت الله طاوسی
۲۹۷		سید حسین طالبی

سخن نویسنده

کتاب پیش روی شما، یادنامه ویژه زندانیان سیاسی مظلومان قبل از انقلاب (آزادگان سیاسی) استان خراسان است که بنا بود در آغاز، به معرفی بیش از ۸۰ تن از مبارزان سیاسی دوران رژیم پهلوی پرداخته شود. حوزه فعالیت این مبارزان در استان خراسان و یا سایر استان‌های کشور بود.

آن‌ها پس از دستگیری، در بازداشتگاه ساواک مشهد، بازجویی و شکنجه شده و سپس دوران حبس خود را در زندان مرکزی وکیل‌آباد مشهد گذرانده بودند. شمار دیگری از این زندانیان، در شهرهای دیگر دستگیر و دوران حبس خود را سپری کرده بودند؛ اما چون پرونده‌ی آن‌ها در بنیاد شهید و امور ایثارگران خراسان نگهداری می‌شد؛ در این یادنامه به زندگی و معرفی آنان نیز پرداخته شده است.

نگارنده هنگام تدوین این اثر، با حجم اندک اطلاعات و اسناد درباره‌ی بعضی از زندانیان سیاسی روبرو شد. در این میان برخی از آنان اطلاعات و اسنادی از چگونگی فعالیت مبارزاتی خود را، در اختیار بنیاد شهید و امور ایثارگران قرار نداده بودند. تنها

تعدادی از آزادگان سیاسی در مصاحبه‌های خود به طور مفصل، به شرح و بسط دوران مبارزه و زندان خود پرداخته و اسنادی نیز ارائه کرده بودند.

سرانجام آنچه نگارنده توانست اطلاعات تکمیلی برای تدوین زندگینامه‌ها و تهیه اسناد مربوطه فراهم کند، از ۳۳ نفر افزون نشد. با موافقت بنیاد شهید و امور ایشاگران خراسان رضوی، قرار شد دفتر اول این مجموعه به همین تعداد اختصاص یابد. بدیهی است در صورت تکمیل مصاحبه‌ها و اسناد مربوط به آن‌ها، دفترهای بعدی این مجموعه تدوین و پس از نشر در اختیار مخاطبان قرارخواهد گرفت.

حجم بسیار و گاه اندک بعضی از زندگینامه‌ها و اسناد، بر اساس میزان اطلاعات و اسنادی است که این عزیزان ارائه داده‌اند و این به معنای توجه ویژه به بعضی از افراد این مجموعه نیست.

این کتاب در چند بخش تنظیم و سازماندهی شده است. در بخش نخست به شکلی گذرا به فضای سیاسی ایران پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ و تأسیس ساواک و تشکیلات آن پرداخته شده و سپس سر تحولات زندان وکیل‌آباد تا پیروزی انقلاب اسلامی مورد بررسی قرار گرفته است. بخش دوم که بخش اصلی کتاب است به معرفی ۳۳ تن از زندانیان سیاسی مسلمان اختصاص دارد که اسناد و عکس هریک در این قسمت ضمیمه‌ی زندگینامه شده است.

بخش انتهایی کتاب، اسامی الفبایی آن تعداد از زندانیان سیاسی است که دوره‌هایی از بازداشت و زندان خود را در بازداشتگاه ساواک و یا زندان وکیل‌آباد مشهود گذرانده‌اند. منبع این اسامی، روزنامه‌ها و نشریاتی است که پیش از انقلاب، این اسامی را زمان دستگیری و یا آزادی زندانیان، انتشار داده است. تعدادی دیگر از اسامی از کتاب‌های خاطرات زندانیان سیاسی استخراج شده است. علاوه بر این نگارنده هم که خود مدتی پیش از انقلاب در زندان وکیل‌آباد، دوران محکومیت را سپری می‌کردم، اسامی تعدادی از هم بندهایی که در خاطرم مانده را، به این مجموعه افزوده‌ام.

ناگفته پیداست این اسامی نمی‌تواند دربرگیرنده‌ی همه‌ی اسامی زندانیانی باشد که در بازداشتگاه ساواک، زندان وکیل‌آباد بازجویی و حبس بوده‌اند. در صورت به دست آمدن اسامی جدید، ادامه‌ی این لیست در جلد‌های بعدی کتاب آورده خواهد شد. درباره‌ی عکس‌های انتهایی کتاب نیز باید یاد آور شد که جز چند عکس جدید از

بازداشتگاه ساواک و زندان وکیل آباد، متأسفانه با وجود پی گیری های فراوان، تصاویری قدیمی از این زندان، به ویژه بند یک سیاسی به دست نیامد.

در پایان لازم می دانم از بذل محبت و علاقمندی مدیر کل محترم بنیاد شهید و امور ایثارگران خراسان رضوی جناب آقای عابدین عابدی مقدم، برای تدوین و انتشار این یادنامه تشکر کنم. جا دارد که از همراهی های دوست عزیزم آقای سید پرویز احمدی دبیر محترم کانون زندانیان سیاسی مسلمان قبل از انقلاب خراسان که برای تهیه و تکمیل اطلاعات و مدارک آزادگان سیاسی، متحمل زحمات زیادی شدند، مراتب سپاس خود را بیان کنم.

در خاتمه از همکاری ها و پیگیری های اداره اسناد و انتشارات بنیاد شهید و امور ایثارگران خراسان رضوی صمیمانه سپاسگزاری می کنم.

جلیل امجدی

بهار ۱۳۹۶